

2009. április 2., csütörtök

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga

P6_TA(2009)0203

Az Európai Parlament 2009. április 2-i állásfoglalása az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv alkalmazásáról (2008/2184(INI))

(2010/C 137 E/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 18. cikkére és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (Alapjogi Charta) 45. cikkére,
- tekintettel az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel az 2004/38/EK irányelv alkalmazásáról szóló, 2007. november 15-i állásfoglalására ⁽²⁾, amelyben felszólította a Bizottságot, hogy haladéktalanul nyújtsa be az irányelv végrehajtásának helyzetéről és tagállamok általi átültetésének megfelelőségéről szóló részletes értékelését a szükségesnek ítélt javaslatokkal együtt, és megbízta az illetékes bizottságot, hogy készítsen értékelést az irányelv átültetésével kapcsolatos problémákról, kiemelve a legjobb gyakorlatokat és azon intézkedéseket, amelyek az uniós polgárok körében a megkülönböztetés különböző formáihoz vezethetnek, valamint foglalkozzon a szabad mozgás kérdésével,
- tekintettel a földi maradványok hazaszállításával kapcsolatos intézkedések elfogadásáról szóló, 2003. december 4-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság 2008. június 13-i munkadokumentumára ⁽⁴⁾, a tagállamok nemzeti parlamentjének küldött kérdőívre és a beérkezett visszajelzésekre,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság küldöttségének a menedékkérők és bevándorlók számára fenntartott belgiumi zárt fogva tartási központokban tett látogatásáról szóló jelentésére ⁽⁵⁾,
- tekintettel 2009. február 5-i, a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról szóló 2003/9/EK irányelvnek az Európai Unióban történő végrehajtásáról: az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság helyszíni látogatásai (2005–2008) című állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a romák etnikai alapon történő olaszországi összeírásáról szóló, 2008. július 10-i állásfoglalására ⁽⁷⁾, Jogi Szolgálatának az uniós polgárok származási országuktól eltérő uniós tagállamban való jogszerűtlenül tartózkodása súlyosbító körülményként való értékelésének összegeyzettségéről szóló véleményére, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságnak az olaszországi küldöttségi látogatásról szóló jelentésére,
- tekintettel a Bizottságnak „Az uniós polgárságról szóló ötödik jelentés (2004. május 1. – 2007. június 30.)” című, 2008. február 15-i jelentésére (COM(2008)0085),

⁽¹⁾ HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

⁽²⁾ HL C 282. E, 2008.11.6., 428. o.

⁽³⁾ HL C 89. E, 2004.4.14., 162. o.

⁽⁴⁾ PE407.933v01-00

⁽⁵⁾ PE404.465v02-00

⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0047

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0361

2009. április 2., csütörtök

- tekintettel „A Bizottság 25. éves jelentése a közösségi jog alkalmazásának ellenőrzéséről (2007)” című, 2008. november 18-i dokumentumra (COM(2008)0777),
 - tekintettel az európai polgársággal kapcsolatos nehézségekről és kilátásokról szóló, 2009. április 2-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének a „Homofóbia és szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés a tagállamokban” című jelentésére,
 - tekintettel a Bizottságnak az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv alkalmazásáról szóló, 2008. december 10-i jelentésére (COM(2008)0840) (a Bizottság jelentése),
 - tekintettel a Bel- és Igazságügyi Tanács „A személyek szabad mozgása: a szabad mozgáshoz való joggal kapcsolatos visszaélések, illetve e jog nem megfelelő alkalmazása” című, 2008. november 27-i következtetéseire,
 - tekintettel az Európai Bíróság által az európai polgársággal és a személyek szabad mozgásával összefüggésben – például a C-127/08. sz. (Metock-ügy), a C-33/07. sz. (Jipa-ügy) és a C-524/06. sz. (Huber-ügy) ügyekben – hozott ítéletekre,
 - tekintettel a Jogi Bizottság által kért és az Európai Polgári Akciószolgálat (ECAS) által készített, „Összehasonlító vizsgálat az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv alkalmazásáról” című időközi véleménytervezetre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Jogi Bizottság véleményére (A6-0186/2009),
- A. mivel az uniós polgárságról szóló, fent említett ötödik jelentés szerint 2006. január 1-jétől megközelítőleg 8,2 millió uniós polgár élt abbéli jogával, hogy másik tagállamban tartózkodjon, és mivel minden évben uniós polgárok milliói utaznak az Unión belül,
- B. mivel a mozgás szabadsága elválaszthatatlan az uniós polgárság és az emberi jogok fogalmától, és az a Szerződésben az uniós polgárok vonatkozásában elismert alapvető jogok és szabadságok egyikét testesíti meg,
- C. mivel a 2004/38/EK irányelv a Szerződésben foglalt elveket hajtja végre, amikor előírja, hogy az uniós polgárok – családtagjaikkal együtt – szabadon mozoghatnak az Unió egész területén, származási országuktól függetlenül,
- D. mivel a tagállamoknak 2006. április 30-ig kellett átültetniük a 2004/38/EK irányelvet, és mivel a Bizottságnak 2008. április 30-ig kellett jelentést közzétennie az irányelv alkalmazásáról,
- E. mivel csaknem öt évvel a 2004/38/EK irányelv elfogadását követően végre elérhetővé válnak az annak átültetésével és gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos információk, jóllehet némi késéssel az irányelvben megállapított határidőkhöz képest,
- F. mivel a Parlament több alkalommal aggodalmát fejezte ki annak módjával kapcsolatban, ahogyan egyes tagállamok a szabad mozgáshoz való jogot érvényesítik,

(1) Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0204

2009. április 2., csütörtök

- G. mivel a Bizottság, a Parlament és egyes tagállamok között a közelmúltban építő jellegű párbeszéd alakult ki,
- H. mivel ez a párbeszéd lehetővé tette a nemzeti jogszabályok bizonyos mértékű módosítását, a közösségi jogszabályoknak való megfelelés érdekében,
- I. mivel a Bizottság jelentése rámutat, hogy a 2004/38/EK irányelv átültetése csalódást keltő, hisz egyetlen tagállam sem ültette át ténylegesen és megfelelően az irányelvet teljes egészében, sőt, az irányelv egyetlen cikkét sem sikerült valamennyi tagállamnak ténylegesen és megfelelően átültetnie,
- J. mivel a Bizottság jelentése – számos egyéb mellett – az uniós polgárok alapvető jogainak két következetes megsértését azonosítja, különösen a harmadik országbeli családtagok beutazáshoz és tartózkodáshoz való joga, valamint azon követelmény tekintetében, amely szerint az uniós polgároknak a tartózkodás iránti kérelmük mellett a 2004/38/EK irányelvben nem előírt további dokumentumokat, például munkavállalási engedélyt és kielégítő lakhatási körülményeket igazoló dokumentumot is be kell nyújtaniuk,
- K. mivel a Bizottsághoz eddig 1 800 egyéni panaszt nyújtottak be, a Parlament 40 kérdést intézett hozzá és 33 petíciót továbbított, és a Bizottság mindezek alapján 115 panaszt vett nyilvántartásba és 5 jogsértési eljárást indított a 2004/38/EK irányelv nem megfelelő alkalmazása miatt,
- L. mivel a Bizottság jelentésében azon a véleményen van, hogy jelen szakaszban nincs szükség a 2004/38/EK irányelv módosítására, viszont mindent meg kell tenni helyes végrehajtásának elérése érdekében, egy szakértői csoport létrehozása, valamint információk, adatok és a legjobb gyakorlatok kérdőív alapján történő összegyűjtése révén, továbbá azáltal, hogy a problémás kérdésekkel kapcsolatban 2009-ben iránymutatásokat tesznek közzé az irányelv maradéktalan és helyes alkalmazásának biztosítása érdekében,
- M. mivel számos nemzeti parlament válaszolt az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság kérdőívére ⁽¹⁾, és egyes tagállamokban a parlament alsó- és felsőháza is választ küldött a kérdőívre ⁽²⁾,
- N. mivel a nemzeti parlamentek képviselőinek a 2009. január 19–20-i együttes bizottsági ülés további lehetőséget biztosított arra, hogy ismertessék a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében elért haladással kapcsolatos véleményüket,
- O. mivel a Parlament Jogi Szolgálata, amellyel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság e témában konzultációt folytatott, megállapította, hogy a közösségi jog vonatkozó rendelkezései eleve kizárják azon nemzeti jogszabályokat, amelyek büntett vagy vétség esetén súlyosbító körülménynek tekintik, ha a szóban forgó személy jogszerűtlenül másik tagállam területén tartózkodik,
- P. mivel a Bíróság által a szabad mozgás kérdésében, és különösen a Metock, Jipa és Huber ügyekben hozott határozatok megerősítették az alábbi elveket:
- az irányelv rendelkezései alkalmazandók azon nem közösségi állampolgárra is, aki egy uniós polgár házastársa, és aki e polgárt kíséri, vagy hozzá csatlakozik, függetlenül a házasságkötésük helyétől és idejétől, illetve attól, hogy korábban jogszerűen tartózkodott-e ott ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Ausztria, Belgium, Ciprus, Cseh Köztársaság, Görögország, Lengyelország, Litvánia, Olaszország, Románia, Spanyolország, Szlovákia, Szlovénia.

⁽²⁾ Belgium, Cseh Köztársaság és Románia

⁽³⁾ Metock-ügy

2009. április 2., csütörtök

- jöllehet az EK-Szerződés 18. cikke és a 2004/38/EK irányelv 27. cikke nem zárja ki az olyan nemzeti szabályozást, amely lehetővé teszi valamely tagállam állampolgára azon jogának korlátozását, hogy egy másik tagállam területére léphessen, különösen olyan alapon, hogy korábban ebből a tagállamból „jogellenes tartózkodás” miatt kitoloncolták, feltéve egyrészt, hogy ezen állampolgár személyes magatartása a jelenben, valóságosan és kellően súlyosan veszélyezteti a társadalom valamely alapvető érdekét, másrészt, hogy a tervezett korlátozó intézkedés alkalmas céljának elérésére, de nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket. A nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az előtte folyó eljárásban e feltételek fennállnak-e ⁽¹⁾,
- az EK-Szerződés 12. cikkének (1) bekezdése úgy értelmezendő, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam a bűnözés elleni küzdelem céljából a személyes adatok feldolgozásának olyan rendszerét vezet be, amely csak azon uniós polgárokra vonatkozik, akik nem e tagállam állampolgárai ⁽²⁾,
- Q. mivel a menedékkérők és bevándorlók számára fenntartott belgiumi zárt fogva tartási központokban tett látogatásról szóló fent említett jelentés megállapítja, hogy a „közösségi polgárok fogva tartása elfogadhatatlan, és az alapvető jogok megsértését jelenti, mivel a szabadságtól való megfosztás aránytalan, ha az érintettek csak egy egyszerű igazgatási szabálysértést követtek el. A belga hatóságok által szolgáltatott adatok e tekintetben aggasztóak”,
- R. mivel a Bel- és Igazságügyi Tanács fent említett, 2008. november 27-i következtetéseiben arra kérte a Bizottságot, hogy 2009 elején adjon ki értelmező közleményt, amelyben iránymutatásokkal szolgál a 2004/38/EK irányelv működéséről, és mérlegeljen minden egyéb megfelelő és szükséges intézkedést,
- S. mivel az összegyűjtött információk alapján – nevezetesen a nemzeti parlamenteknek a Parlament kérdőívére adott válaszai révén, amelyek sajnálatos módon nem kimerítőek, és nem vonatkoznak valamennyi tagállamra –, és a bizottsági jelentésben foglaltakon túl a következő főbb kérdések bizonyulnak problémásnak:
- a „családtag” (2. cikk), a „más családtagok” és az „élettárs” (3. cikk) fogalmának – különös tekintettel az azonos nemű élettársra –, valamint a 2004/38/EK irányelv által biztosított szabad mozgáshoz való joguknak a tagállamok általi korlátozó jellegű értelmezése ⁽³⁾,
- a harmadik országból származó családtagok beutazása és tartózkodása kapcsán megállapított indokolatlan adminisztratív terhek ⁽⁴⁾,
- a 2004/38/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett „elegendő források” fogalmát a tagállamok gyakran félértelmezik, mivel a legtöbb tagállam bizonyítékot kér az elegendő források meglétéről; több tagállamban nem egyértelmű „a fogadó állam szociális segítségnyújtási rendszerére jelentett indokolatlan teher” fogalma, valamint az, hogy milyen esetekben alkalmazhatnak kiutasítási intézkedést olyan uniós polgárral szemben, aki indokolatlan terhet jelent (14. cikk, (10) preambulumbekezdés) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Jipa-ügy⁽²⁾ Huber-ügy⁽³⁾ Ciprus, Olaszország, Lengyelország és a Szlovák Köztársaság nem ismeri el az azonos neműek közötti házasságot a szabad mozgáshoz való jog érvényesítésének alapjául, Lengyelország és a Szlovák Köztársaság pedig nem ismeri el a regisztrált élettársi kapcsolatot, még akkor sem, ha azt más tagállamokban tanúsítják; a Bizottság, Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) és a nem kormányzati szervezetek által ezzel összefüggésben nyújtott tájékoztatás is alátámasztja a kérdéssel kapcsolatban fennálló jogi bizonytalanságot⁽⁴⁾ Az uniós intézményekhez intézett számos panasz és petíció rámutat, hogy néhány tagállam nem hajlandó maradéktalanul elismerni a panaszosok harmadik országbeli családtagokhoz való jogát; például az Egyesült Királyság, Litvánia és Lengyelország jogszabályai kizárják egy nem uniós családtag vízum nélküli beutazásának lehetőségét. A harmadik országbeli családtagokat érintő jogi és adminisztratív akadályok rendkívül problematikusak; Az Egyesült Királyság jogszabályai nem teszik lehetővé, hogy más ország által kibocsátott tartózkodási igazolvánnyal rendelkező harmadik országbeli családtagok vízum nélkül utazzanak az országba, és az Egyesült Királyság közigazgatási gyakorlatában a hosszú késedelmek és az alapos dokumentáció azon családtagok tartózkodási igazolványra irányuló kérelmének feldolgozása esetében, akik harmadik ország állampolgárai, szintén jelentős mértékben akadályozzák a szabad mozgáshoz való jogot; Észtországban harmadik országok állampolgárainak nehézségekkel kell szembenézniük, amikor egy másik tagállam által kiállított tartózkodási igazolvánnyal próbálnak beutazni, és azon családtagoknak, akik harmadik országok állampolgáraiként igényeltek vízumot, vízumdíjat kellett fizetniük; Olaszországban harmadik országok állampolgárainak családtagokkénti beutazása esetén bizonyítaniuk kell gazdasági erőforrásaik jogszerű eredetét, és e jövedelmek összege nem lehet alacsonyabb az éves szociális juttatások összegénél⁽⁵⁾ Többek között az olasz jogszabályokban, amelyek szerint az uniós polgároknak igazolniuk kell kielégítő forrásaik meglétét

2009. április 2., csütörtök

- a „súlyos/szükségszerű közrendi vagy közbiztonsági okokból” kifejezés tagállamok általi értelmezése, valamint az, hogy ez milyen esetekben és milyen alapon tesz indokoltta kiutasítási határozatot (27. és 28. cikk) tagállamonként eltérő, nem egyértelmű és visszaélésekre adhat alkalmat (pl. bizonyos tagállam állampolgárainak kiemelése), illetve kétségbe vonható a 2004/38/EK irányelvnek való megfelelése (például az automatikus kiutasítási mechanizmusokat illetően) ⁽¹⁾,
 - az uniós polgárokat gyakran kötelezik arra, hogy a 2004/38/EK irányelvben nem előírt, indokolatlan kiegészítő dokumentumokat nyújtsanak be a fogadó tagállam hatóságaihoz ⁽²⁾,
 - a jogsértésekkel és az érdekházasságokkal kapcsolatos jogszabályok és gyakorlatok,
- T. mivel néhány tagállamban az állampolgárok személyazonossági dokumentumai jelentősen eltérnek más uniós tagállamok állampolgárainak személyazonossági dokumentumaitól, és utóbbiak számára így nehézségekbe ütközik annak bizonyítása, hogy ők is helyben lakó uniós polgárok, ami a gyakorlatban akadályozza jogaik gyakorlását, illetve a társadalmi és üzleti életbe történő integrációjukat,
- U. mivel elítélendő, hogy a tagállamok ilyen elégtelen módon ültették át az EK-Szerződés 18. cikkét végrehajtó 2004/38/EK irányelvet, és mivel az ilyen helyzet az EU alapját képező és az Unió polgárai számára a Szerződések által biztosított egyik kulcsfontosságú jog alkalmazásának elmulasztását jelenti, még ha magát az irányelv hatékonyságát és szükségességét nem is ássa alá,
- V. mivel „A munkavállalók szabad mozgásának hatása az EU-bővítés összefüggésében” című 2008. november 18-i bizottsági közlemény (COM(2008)0765) szerint az átmeneti intézkedések első szakaszában (2007. január 1. – 2008. december 31.) a 2004 és 2007 között az EU-hoz csatlakozott országokból származó utazó munkavállalók pozitív hatást gyakoroltak a tagállamok gazdaságára,
- W. mivel az EU-15 tagállam nem nyitotta meg munkapiacát az EU-8 tagállamból származó munkavállalók előtt,
- X. mivel tizenegy tagállam értesítette a Bizottságot arról, hogy 2009. január 1-től továbbra is alkalmazzák a munkapiacokra vonatkozó korlátozásokat a román és bolgár állampolgárok tekintetében,

A 2004/38/EK irányelv alkalmazása

1. felszólítja a tagállamokat, hogy tartsák tiszteletben az EK-Szerződés 18. cikkében és az Alapjogi Charta 45. cikkében foglalt, az uniós polgárok számára a szabad mozgáshoz való alapvető jogot biztosító rendelkezések szellemét és betűjét, a 2004/38/EK irányelv teljes körű és sürgős végrehajtása, valamint az uniós joggal ellentétes jogszabályok és közigazgatási eljárások haladéktalan felülvizsgálata révén, különösen a Bizottság jelentése és az EB ítélkezési gyakorlata alapján; megállapítja, hogy a tagállamok többségének számos jogszabályi rendelkezése ellentétes az irányelv betűjével és szellemével, és aláassa a szabad mozgáshoz való, valamint az uniós állampolgársághoz fűződő jogokat, emellett a tagállamok közigazgatási gyakorlatai sokszor nagymértékben akadályozzák az állampolgárokat jogaik gyakorlásában;

2. felszólítja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre a 2004/38/EK irányelv 2. és 3. cikkében biztosított jogokat, nem csak a különböző nemű házastársak, hanem a regisztrált élettárs, az egy háztartásban élő és az élettárs tekintetében is, ideértve az egy tagállam által elismert azonos nemű párokat, mindezt állampolgárságtól függetlenül, és tekintet nélkül arra, hogy egy másik tagállam polgári joga nem ismeri el őket, a kölcsönös elismerés, az egyenlő bánásmód és a megkülönböztetésmentesség elve, valamint az emberi méltósághoz a magánélethez és a családi élethez való jog alapján; felszólítja a tagállamokat, hogy tartsák szem előtt, hogy az irányelv kötelezővé teszi a szabad mozgáshoz való jog elismerését minden uniós polgárra nézve (ideértve az azonos nemű élettársakat), anélkül, hogy kötelezővé tenné az azonos neműek között létrejött házasságok elismerését; ezzel összefüggésben felszólítja a Bizottságot, hogy – az Alapjogi Ügynökség jelentésében foglalt elemzésekre és következtetésekre építve – tegyen közzé szigorú iránymutatásokat, és kövesse nyomon ezeket a problémákat;

⁽¹⁾ Például az olasz büntető törvénykönyv 235. cikke előírja azon nem olasz állampolgárok kiutasítását, akiket két vagy több évi börtönbüntetésre ítélték

⁽²⁾ Egyes esetekben (Görögország) az illetékes hatóságok számára a nemzeti jog lehetővé teszi, hogy ellenőrizzék a bejelentkezni kívánó uniós polgárt a bűnügyi nyilvántartásban, míg más tagállamokban (például Spanyolországban és Belgiumban) különleges személyazonosító és lakcímkártyát adnak ki más tagállamok állampolgárai számára; egyes tagállamokban (ES) a bejelentkezési igazolás mellé az uniós polgárok az ún. külföldiek személyazonosító számát is megkapják, amely szükséges a munkavállaláshoz és a szociális biztonsági rendszerbe való bejelentkezéshez; Olaszországban az uniós polgároknak bizonyítaniuk kell forrásaik legális eredetét

2009. április 2., csütörtök

3. felhívja a Bizottságot, hogy a Stockholm Program keretében készítsen megfelelő javaslatokat az EK-Szerződés 13. cikkében felsorolt okokon alapuló, megkülönböztetés mentes mozgásszabadság garantálása érdekében, az Alapjogi Ügynökség jelentésében foglalt elemzésekre és következtetésekre építve;
4. felszólítja a tagállamokat, hogy a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog végrehajtása során ne rójanak olyan indokolatlan adminisztratív terheket az uniós polgárokra és családtagjakra, köztük a harmadik országból származó családtagokra, amelyeket a 2004/38/EK irányelv kifejezetten nem ír elő, mivel ezek ellentétesek a közösségi joggal, és indokolatlan akadályt jelentenek egy közvetlenül az EK-Szerződés által biztosított szabadság gyakorlásában, ami nem függ attól, hogy az érintettek teljesítették-e a közigazgatási eljárásokat; emlékezteti a tagállamokat, hogy köteleességük megkönnyíteni a szabad mozgás gyakorlásához kapcsolódó közigazgatási gyakorlatokat, és felhívja a tagállamokat, hogy tartsanak számon és jelentsenek be minden, az irányelv 3. cikke (2) bekezdésén alapuló közigazgatási és bírósági határozatot; emlékezteti a tagállamokat azon kötelezettségükre, hogy könnyítsék meg az uniós polgárok harmadik országból származó családtagjainak belépését annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra, hogy a fogadó tagállamban normális családi életet folytathassanak;
5. felhívja az ilyen dokumentumokkal rendelkező tagállamokat, hogy fogadjanak el azonos személyazonossági dokumentum formátumot állampolgáraik és egyéb tagállamokból származó európai polgárok számára tekintet nélkül azon különbségekre, amelyeket figyelembe kell venni a dokumentumokban ⁽¹⁾;
6. felkéri a Bizottságot annak gondos értékelésére, hogy a tagállami jogszabályok és gyakorlatok nem sértik-e az EK-Szerződés és az irányelv által az uniós polgárok számára biztosított jogokat, és különösen az „elegendő forrás”, „a fogadó állam szociális segítségnyújtási rendszerére jelentett indokolatlan teher”, vagy a „súlyos, közrendi vagy közbiztonsági okokból” kifejezésekkel összefüggésben nem helyeznek-e ésszerűtlen terhet az uniós polgárokra és családjukra a szabad mozgáshoz való joguk közvetett korlátozásával, valamint hogy anyagi és eljárási biztosítékok, a kiutasítások ellen pedig megfelelő és működő védelem és jogorvoslat áll-e rendelkezésre; emlékeztet arra, hogy a szabad mozgáshoz való alapvető jog bármiféle korlátozását szigorúan kell értelmezni;
7. megállapítja, hogy egyes tagállamokban bizonyos tagállamok állampolgárai és bizonyos etnikai közösségek tagjai, úgy tűnik, hogy célpontokká váltak, és hangsúlyozza, hogy ezen tagállamoknak végre kell hajtaniuk a 2004/38/EK irányelvet anélkül, hogy az Alapjogi Charta 21. cikkében felsorolt okok bármelyike alapján megkülönböztető bánásmódot alkalmaznának az uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben; felszólítja a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy biztosítsák és kövessék nyomon különösen azt, hogy nemzeti, faji hovatartozáson vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetésre sem a gyakorlatban, sem a jogalkotásban ne kerüljön sor;
8. megjegyzi, hogy a közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulhatnak; az ilyen, személyes magatartás valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére; ezzel összefüggésben felhívja a tagállamokat, hogy szisztematikusan vizsgálják felül az uniós polgárokkal és családtagjaikkal kapcsolatosan kiadott beléptetési tilalom céljára biztosított nemzeti figyelemzéstető jelzéseiket ⁽²⁾; emlékeztet arra, hogy a közrend érdekében tett kivételek nem használhatók fel gazdasági vagy általános megelőzési célok szolgálatában;
9. megjegyzi, hogy nem mindegyik tagállam hajtotta végre a 2004/38/EK irányelv 35. cikkét, amely lehetővé teszi számukra, hogy elfogadják a szabad mozgással kapcsolatos jogok megtagadására, megszüntetésére vagy visszavonására irányuló szükséges intézkedéseket, a jogokkal való visszaélés vagy csalás, mint például az érdekházasság esetében, amennyiben az ilyen intézkedések arányosak és nem megkülönböztető jellegűek, valamint tiszteltben tartják az eljárási biztosítékokat, és felhívja a figyelmet az e cikk által biztosított lehetőségekre;

⁽¹⁾ A közösségi joggal összhangban nem álló közigazgatási gyakorlatok jelentős negatív hatást gyakorolnak az állampolgári jogokra. Például a tagállamokban különböző személyazonosító igazolványok és tartózkodási kártyák terjedtek el, ami az uniós polgárok számára nehezen érthetővé és fásasztóvá tette a szabad mozgáshoz való jog gyakorlását; az uniós állampolgárok Spanyolországban a bejelentkezésről szóló igazolás mellett egy külföldiek számára kibocsátott azonosító számot is kapnak, amely a munkavállaláshoz vagy a spanyol társadalombiztosítási rendszerbe való bejelentkezéshez szükséges, Franciaországban megmaradt a homályos értelmű, önkéntesen kiváltható tartózkodási engedély az uniós polgárok számára kiadott bejelentkezésről szóló igazolás mellett, valamint az egyes tagállamokban, például a Cseh Köztársaságban, Svédországban és Belgiumban a hatóságok további dokumentumokat kérnek a tartózkodási kártyák kiadásához, vagy az irányelvben fel nem sorolt feltételeket szabnak

⁽²⁾ Az észt és a magyar jogszabályok a kiutasítási végzések meghozatala esetén nem utalnak kifejezetten a gazdasági célok kizárására. A magyar és a román jogszabályokban nincs semmiféle utalás a korábbi büntetőítéletek és az általános megelőzési célok kizárására

2009. április 2., csütörtök

10. felszólítja a Bizottságot, hogy ellenőrizze a 2004/38/EK irányelv egyenlő bánásmódról szóló 24. cikkének és az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmának való gyakorlati megfelelést, az említett irányelv (20) és (31) preambulumbekzdésével és az Alapjogi Charta 21. cikkével összefüggésben, amelyek a más tagállamba költöző uniós polgárok és családtagjaik számára azon tagállam állampolgáraival azonos bánásmódot biztosítanak az EK-Szerződés hatálya alá tartozó valamennyi kérdés tekintetében, és felszólítja a tagállamokat, hogy a lehető leghamarabb tegyék meg a szükséges lépéseket a hiányosságok pótlására, és haladéktalanul vessenek véget a közösségi jog megsértésének;

11. felszólít az átmeneti szabályok visszavonására vagy felülvizsgálatára, amelyek még mindig korlátozásokat írnak elő a munkavállalók, a 2004. május 1-jén és 2007. január 1-jén csatlakozott tagállamok állampolgárainak szabad mozgására vonatkozóan, ami az uniós polgárok közötti jelentős mértékű, káros megkülönböztetésnek minősül; arra hív fel, hogy a preferencia záradékot valamennyi uniós polgárra nézve érvényesítsék, az egységes piac létrehozását pedig vigyék véghez;

12. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a 2004/38/EK irányelv végrehajtásakor fontolják meg szociális biztonságra vonatkozó rendelkezések és a közérdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés potenciális diszkrimináló hatásait, amelyek a szabad mozgás akadályát képezhetik;

13. felszólítja a Tanácsot, hogy dolgozzon ki stratégiát az uniós polgárok és munkavállalók szabad mozgásának, valamint a fogadó tagállamok munkaerőpiacához való hozzáféréseinek biztosítására, tájékoztasson az állampolgárok és munkavállalók szabad mozgásának a fogadó tagállamok és az Európai Unió tekintetében megmutatkozó jótékony hatásairól, illetve pozitív eredményeiről, és felhívja a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt annak érdekében, hogy azonosítsa a jelenlegi és jövőbeli munkaerő-hiányokat az Európai Unióban, illetve azt, hogy potenciálisan hogyan járulnak hozzá a tagállamokból származó, az uniós munkaerő-piachoz teljes hozzáféréssel rendelkező munkavállalók a tartós gazdasági növekedéshez;

14. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat a 2004/38/EK irányelvben előírt megkötések, korlátozások és érvényes időtartamok felülvizsgálatára a mozgás szabadságával kapcsolatos jogoknak a irányelv 39. cikkével összhangban történő érvényesítése érdekében, valamint arra, hogy vizsgálják meg az uniós polgárok között a szabad mozgáshoz való jog maradéktalan érvényesítése és a Szerződés által biztosított uniós polgári jogok tekintetében jelenleg fennálló megkülönböztetés eltörlésének hatásait;

A végrehajtást biztosító módszerek

15. megállapítja, hogy a 2004/38/EK irányelv nem megfelelő átültetése azt mutatja, hogy a Bizottság nem tudta biztosítani az irányelv tagállamok általi koherens és határidőn belüli betartását, és nem tudta kezelni az irányelv alkalmazásával kapcsolatban az állampolgároktól érkező nagyszámú panaszt;

16. támogatja a Bizottság által javasolt megközelítést, amely a következőkön alapul: a 2004/38/EK irányelv végrehajtásának folyamatos és átfogó ellenőrzése, a tagállamok segítése az irányelv maradéktalan és helyes alkalmazásának biztosításában 2009 első felében kidolgozandó iránymutatások révén, valamint eljárások indítása azon tagállamok ellen, amelyek nemzeti jogszabályai és/vagy gyakorlatai ellentétesek az irányelvvvel; kéri a Bizottságot, hogy a szabad mozgáshoz való jog alkalmazásának biztosítására dolgozzon ki és terjesszen a Parlament elé egy koherens, hatékony és átlátható végrehajtási politikát; úgy véli, a Bizottságon belül az irányelv átültetéséhez és alkalmazásához rendelt személyi és pénzügyi erőforrások hiánya jelentős mértékben akadályozza a Bizottságot abban, hogy hitelesen ellenőrizni tudja az irányelv valamennyi tagállamban történő végrehajtását, és ez egyben a jog egységességét is gátolja az uniós polgárok számára oly fontos területen;

17. felszólítja a tagállamokat, hogy indítsanak eljárásokat az iránymutatások 2009 végéig történő végrehajtása, és ily módon nemzeti jogszabályaik és gyakorlatuk kiigazítása érdekében, valamint hogy az iránymutatásokat bocsássák minden illetékes hatóság rendelkezésére, és ellenőrizzék azok alkalmazását;

18. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki az „elégséges erőforrásnak” tekintett minimum összeg meghatározására szolgáló közös kritériumokat tartalmazó iránymutatásokat, és hogy tegye egyértelművé, hogy a tagállamoknak milyen alapon kell figyelembe venniük a 2004/38/EK irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti „érintett személy személyes helyzetét”;

2009. április 2., csütörtök

19. felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze ki iránymutatásaiban a „közpolitika”, „közbiztonság” és „közegészségügy” normatív kategóriáinak egységes értelmezési mechanizmusát, illetve tegye egyértelművé, hogy az olyan megfontolások figyelembe vétele, mint a tartózkodási idő, az életkor, az egészségi állapot, a családi és gazdasági helyzet, a társadalmi és kulturális integráció, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatok mennyiben relevánsak a 2004/38/EK irányelv 28. cikkének 1. bekezdésében foglalt kiutasítási határozatra nézve;
20. elismeri az uniós polgárok emberi maradványai hazaszállítására vonatkozó korlátozásokat, és felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő magatartási kódexet, amelyhez a tagállamok csatlakozhatnak annak biztosítása érdekében, hogy az kiegészítse a polgárok mozgásszabadságát;
21. felhívja a Bizottságot, hogy növelje a finanszírozást, és hogy hozzon létre külön költségvetési sort az uniós polgárok és a 2004/38/EK irányelv 2. és 3. cikkében meghatározott módon egy másik tagállamban lakóhellyel rendelkező családtagjaik integrációját célzó nemzeti és helyi projekteket támogatására;
22. felkéri a Bizottságot, hogy állapítson meg határidőt az iránymutatások végrehajtására vonatkozóan, amelynek lejárta után eljárást indítanak, valamint kéri, hogy teljes körűen vonja be a folyamatba, és rendszeresen tájékoztassa a fejleményekről;
23. felszólítja a Bizottságot, hogy a személyek szabad mozgása tekintetében hozzon létre egy – helyszíni látogatások alapján és a Szerződések által a Bizottságra ruházott hatáskörök sérelme nélkül működő – kölcsönös értékelési rendszert, amelynek végrehajtásáért a tagállamok és a Parlament által kijelölt szakértőkből álló, a Bizottság és a Tanács Főtitkársága által támogatott csoportok felelősek;
24. felszólítja a Bizottságot, hogy kérjen a tagállamoktól statisztikai adatokat is tartalmazó időszakos jelentéseket a szabad mozgásra vonatkozóan, például a belépés és letelepedési jog megtagadása eseteinek, illetve a kiutasítások számáról és indokairól;
25. felhívja a tagállamokat, hogy nyújtsanak segítséget a más tagállamokban tartózkodó állampolgárainak azáltal, hogy konzuli és diplomáciai képviseleteiken a mozgás szabadságra vonatkozó valamennyi szükséges információt rendelkezésre bocsátják;
26. felhívja a Bizottságot annak ellenőrzésére, hogy léteznek-e a tagállamokban a nem az adott tagállam állampolgárságával rendelkező uniós polgárok személyes adatainak feldolgozására szolgáló rendszerek, és hogy ezek csak a 2004/38/EK irányelv és a nemzeti átültetési jogszabályok alkalmazáshoz szükséges adatokat tartalmazzák-e; felhívja továbbá a Bizottságot arra, hogy ellenőrizze azt is, hogy léteznek-e hasonló rendszerek a bűnözés elleni küzdelemhez, és felhívja az ilyen rendszerekkel rendelkező tagállamokat, hogy a Huber ügyel összhangban vizsgálják felül azokat;
27. felhívja a Metock ügyel összhangban nem álló jogszabályokkal rendelkező tagállamokat, hogy azokat sürgősen vizsgálják felül, és felkéri a Bizottságot, hogy ellenkező esetben indítson ellenük eljárást;
28. üdvözlö a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy javítsa az uniós polgároknak a 2004/38/EK irányelv szerinti jogaikkal kapcsolatos tudatosságát, valamint hogy egy egyszerűsített útmutatót bocsát az uniós polgárok rendelkezésére, az Internet adta lehetőségek legteljesebb kihasználásával, és emlékezteti a tagállamokat az irányelv 34. cikke szerinti kötelezettségükre, amelynek értelmében tájékoztatniuk kell a polgárokat a szabad mozgással kapcsolatos jogaikról; ezzel összefüggésben felszólítja a tagállamokat, hogy hozzanak létre a szabad mozgáshoz való joggal kapcsolatos tájékoztatást és segítséget nyújtó irodákat;

*

* *

29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.